

Verantwoordelijk team
Financiën

Nummer

Kenmerk
139571

Raad d.d.
30 juni 2021

Paragraaf begroting
N.v.t.

Portefeuillehouder
M.A. Mulder

Steller
D.F. van Hal

Datum
3 juni 2021

Onderwerp
Perspectiefbrief 2021-2025

Geadviseerd besluit

Wij stellen u voor de volgende uitgangspunten te hanteren voor de Begroting 2022:

1. We maken een sluitende begroting voor 2022 (tenzij de effecten van de Meicirculaire en duidelijkheid over de onzekerheden die zijn genoemd in deze perspectiefbrief dat echt onmogelijk maken).
2. We gaan uit van het budget dat het Rijk meegeeft voor de nieuwe taken. We accepteren de beperkingen die dat met zich meebrengt.
3. Tekorten in 2022 lossen we op door werkzaamheden waar mogelijk te prioriteren en te faseren/vertragen en door scherpe keuzes te maken in onze bedrijfsvoering.
4. We hebben niet de intentie om voorstellen voor te leggen die (structureel) ingrijpen op het bestaande voorzieningenniveau of onze belastingen verder verhogen.

Toelichting op beslispunten

Gezien de huidige financiële situatie, de hoge mate van onzekerheid ten aanzien van een aantal wettelijke ontwikkelingen en het onderzoek dat loopt naar toekomstscenario's en bestuurskracht, is besloten geen (uitgebreide) Perspectiefnota 2021-2025 op te stellen. In plaats daarvan bieden wij u deze Perspectiefbrief aan.

Uw raad wordt door middel van deze brief geïnformeerd over wettelijke en andere onontkoombare ontwikkelingen waar we geen keuze hebben en de consequenties daarvan voor onze begroting. Daarnaast vragen wij u een leidraad te geven over hoe wij richting de Begroting 2022 moeten omgaan met het begrotingssaldo dat wij op dit moment verwachten op basis van de Voorjaarsnota 2021 en deze Perspectiefbrief.

Overwegingen bij het bepalen van onze strategie:

We hebben de volgende overwegingen gehanteerd bij het bepalen van onze strategie richting de Begroting 2022:

Toekomstscenario's

Eind dit jaar worden potentiële toekomstscenario's voor de gemeente Renkum opgeleverd die door de nieuwe raad vermoedelijk ergens 2e helft 2022 worden besproken. Het ligt voor de hand dat hier in een nieuw bestuursakkoord procesafspraken over worden gemaakt. Pas na bespreking in de raad is (politiek) richting bepaald wat voor gemeente we willen zijn en waar we naar toe werken.

Sluitende Begroting 2022

Om zelf regie te houden op zowel dat proces als tussenliggende besluitvorming willen we ondertoezichtstelling door de provincie voorkomen. Dit houdt in dat we koersen op een sluitende Begroting 2022 (zonder incidentele dekkingen) en de ambitie voor een meerjarig sluitende begroting loslaten.

Geen financiële speelruimte voor noodzakelijke ontwikkelingen perspectiefbrief, noch voor aanvulling Vrije algemene reserve

We kunnen met sec de effecten van de Voorjaarsnota 2021 bovenstaand bereiken maar dan is er nagenoeg geen enkele ruimte voor de in de perspectiefbrief opgenomen noodzakelijke ontwikkelingen, noch voor het aanvullen van onze Vrije algemene reserve meerjarig.

Onzekerheden

Tegelijkertijd hebben we veel onzekerheden die deels na de Meicirculaire en deels nog later dit jaar (na duidelijkheid nieuw kabinet) pas zekerder worden. Bijvoorbeeld t.a.v. Jeugd maar ook t.a.v. de ingangsdatum van de Omgevingswet.

Dit betekent dat we in juni nog niet het gesprek kunnen voeren over hoe we binnen onze begroting willen en kunnen prioriteren. Wel kunnen we met elkaar de uitgangspunten afspreken.

Beoogd effect

Het effect van uw besluit is dat de kaders gebruikt worden om de Begroting 2022 op te gaan stellen.

Kader

In artikel 4 van de Financiële verordening is vastgelegd dat de raad de kaders voor de begroting vaststelt. Het gaat daarbij om de financiële kaders uit de voorjaarsnota, maar ook de beleidsmatige kaders. Deze beleidsmatige kaders zijn normaliter opgenomen in de perspectiefnota, echter worden u ditmaal in de vorm van een perspectiefbrief voorgelegd.

Argumenten

Beleids- en de begrotingscyclus

De perspectiefnota (ditmaal perspectiefbrief) vormt de input van de beleids- en de begrotingscyclus die we doorlopen. Op basis van de ambities die in de perspectiefnota zijn verwoord, wordt beleid ontwikkeld, geïmplementeerd en geëvalueerd.

Jaarlijks worden de voornemens voor dat jaar nader uitgewerkt in de begroting. Over de voortgang wordt uw raad geïnformeerd middels de tussentijdse rapportages in de voor- en najaarsnota en in de jaarstukken.

Bijstelling van de koers

Door nu de kaders vast te stellen, kunnen we onze verwachtingen voor de komende jaren gelijk schakelen. De perspectiefnota is geen statisch plan. Nieuwe ontwikkelingen en nieuwe inzichten maken het noodzakelijk het plan jaarlijks bij te stellen. Daarom bieden wij uw raad elk voorjaar een geactualiseerde perspectiefnota aan, dat de basis vormt voor de komende begroting. Zo nodig kan dat leiden tot bijstelling van de koers.

Naast wettelijke ontwikkelingen ook onontkoombare ontwikkelingen en bestuurlijke toezeggingen

In theorie zouden we alles "on hold" willen zetten in afwachting van de uitkomsten van de onderzoeken naar toekomstscenario's en bestuurskracht. Maar een lokale overheid heeft zich steeds te verhouden tot de samenleving en ontwikkelingen blijven doorgaan. Hierbij is ook sprake van bestuurlijke verplichtingen, bijvoorbeeld ontwikkelingen in samenwerkingsverbanden of afspraken met andere overheden. Daarom zijn naast wettelijke ontwikkelingen ook onontkoombare ontwikkelingen en bestuurlijke toezeggingen in deze brief opgenomen.

Onderwerp

Perspectiefbrief 2021-2025

Datum

3 juni 2021

Kenmerk

139571

Pagina

2 van 5

1. *We maken een sluitende begroting voor 2022 (tenzij de effecten van de Meicirculaire en duidelijkheid over de onzekerheden die zijn genoemd in deze Perspectiefbrief dat echt onmogelijk maken)*

Om zelf regie te houden op zowel dat proces als tussenliggende besluitvorming willen we ondertoezichtstelling door de provincie voorkomen. Dit houdt in dat we koersen op een sluitende Begroting 2022 (zonder incidentele dekkingen) en de ambitie voor een meerjarig sluitende begroting loslaten

We kunnen met sec de effecten van de Voorjaarsnota 2021 bovenstaand bereiken maar dan is er nagenoeg geen enkele ruimte voor de in deze perspectiefbrief opgenomen noodzakelijke ontwikkelingen, noch voor het aanvullen van onze Vrije algemene reserve meerjarig.

Tegelijkertijd hebben we veel onzekerheden die deels na de Meicirculaire en deels nog later dit jaar (na duidelijkheid nieuw kabinet) pas zekerder worden. Bijvoorbeeld t.a.v. Jeugd maar ook t.a.v. de ingangsdatum van de Omgevingswet.

Mochten de effecten van de Meicirculaire en meer duidelijkheid over de onzekerheden die zijn genoemd in deze perspectiefbrief aanleiding geven tot het niet kunnen aanbieden van een sluitende Begroting 2022, dan komen we daarop bij u terug.

2. *We gaan uit van het budget dat het Rijk meegeeft voor de nieuwe taken. We accepteren de beperkingen die dat met zich meebrengt*

Zoals eerder is aangegeven in de Perspectiefnota 2020 en de Begroting 2021, speelt er een aantal wettelijke ontwikkelingen die financiële gevolgen voor de gemeente heeft. Lastig is dat deze gevolgen nog niet altijd exact zijn te becijferen. Dit neemt niet weg, dat we deze mogelijke gevolgen in beeld moeten houden voor onze meerjarenbegroting.

We gaan uit van het budget dat het Rijk meegeeft voor de nieuwe taken. Dit betekent dat we de eventuele beperkingen (b.v. dat we niet alle taken kunnen uitvoeren met het beschikbaar budget) die dat met zich meebrengt accepteren.

3. *Tekorten in 2022 lossen we op door werkzaamheden waar mogelijk te prioriteren en te faseren/ vertragen en door scherpe keuzes te maken in onze bedrijfsvoering*

Om de Begroting 2022 sluitend te maken prioriteren, faseren/ vertragen we werkzaamheden en maken we scherpe keuzes in onze bedrijfsvoering. De hierin gemaakte keuzes leggen we u in de Begroting 2022 voor. Aan de hand van de analyse van de benchmark van Berenschot verwachten we vanaf 2023 keuzes te kunnen maken in de bedrijfsvoering.

4. *We hebben niet de intentie om voorstellen voor te leggen die (structureel) ingrijpen op het bestaande voorzieningenniveau of onze belastingen verder verhogen*

We houden vast aan de lijn het voorzieningenniveau niet verder af te breken en de belastingen niet verder te verhogen. Ons inziens is het niet uitlegbaar om dergelijke maatregelen te treffen ter compensatie van onvoldoende structurele Rijksmiddelen die we ontvangen voor de (nieuwe) taken en wetten die we uitvoeren en uit gaan voeren.

Kanttekeningen

1. *Coronacrisis*

Een deel van de effecten van de Coronacrisis is nog onduidelijk. We blijven de consequenties voor onder andere onze inwoners, ondernemers, zorgverleners, culturele sector en verbonden partijen nauwgezet volgen. De impact hiervan op onze begroting voor dit jaar en voor komende jaren zal daarbij steeds duidelijker vorm krijgen. Wij zullen u hierover blijven informeren.

Onderwerp

Perspectiefbrief 2021-2025

Datum

3 juni 2021

Kenmerk

139571

Pagina

3 van 5

2. Financiële impact nieuwe wettelijke taken en/ of verplichtingen nog niet bekend

We zien een groot aantal wettelijke taken/ verplichtingen op ons afkomen waarvan op dit moment nog niet bekend is wat de financiële impact hiervan zal zijn. Om deze reden zijn deze met PM ('ter herinnering') aangeduid.

We gaan verder aan de slag met het inzichtelijk maken van nieuwe ontwikkelingen en taken waar we als gemeente mee te maken krijgen - zoals beschermd wonen, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en de herverdeling van het gemeentefonds - en wat dat betekent voor de uitkering die we ontvangen vanuit het Rijk.

3. Begroting volgens het oordeel van de provincie sluitend

De provincie heeft aangegeven dat het voor repressief toezicht voldoende is wanneer de jaarlaag 2022 van de begroting sluitend is. Waarbij structurele lasten moeten worden afgedekt met structurele baten. Ons uitgangspunt is om daar aan te voldoen. Dit betekent dat we de besluiten over de wijze waarop we komen tot een *meerjarig* sluitende begroting op dit moment voor ons uitschuiven. En wel tot er meer zicht is op de financiële consequenties van een aantal wettelijke ontwikkelingen en het onderzoek dat loopt naar toekomstscenario's en bestuurskracht.

1-3 + 5 Meicirculaire nog niet beschikbaar

Op het moment van schrijven van deze perspectiefbrief is de Meicirculaire nog niet beschikbaar. Dat betekent dat de financiële effecten hiervan nog niet in het financieel kader verwerkt zijn. In een aparte brief over de effecten van de meicirculaire zullen we uw raad daarover informeren.

Draagvlak

1-3 Er zal draagvlak zijn voor:

- Het vasthouden aan onze doelstellingen die we essentieel vinden voor de Renkumse samenleving, de leefbaarheid en het functioneren van de gemeentelijke organisatie;
- Het voorzieningenniveau en de sociale infrastructuur van onze samenleving niet verder afbreken als dat een gevolg is van onvoldoende structurele Rijksmiddelen die we ontvangen voor de (nieuwe) taken en wetten die we uitvoeren en uit gaan voeren.

Aanpak / Uitvoering

De perspectiefbrief vormt de input van de beleids- en de begrotingscycli die we doorlopen. Aan de hand van de kaders/ de richtinggevende uitspraken van de raad vormt deze perspectiefbrief de basis voor het opstellen van de Begroting 2022.

Communicatie

Deze perspectiefbrief wordt op Internet aangeboden (<https://www.renkum.nl/Bestuur/Financien>).

Financiële consequenties

Het financiële beeld voor de meerjarenbegroting dat ontstaat op basis van deze perspectiefbrief is als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Primitieve begroting	31	14	472	380	91
Voorjaarsnota 2021	-160	-182	-442	-401	-391
Inzet buffer	129				
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	0	-168	30	-21	-301
Perspectiefbrief 2021	0	-331	-1.316	-1.933	-2.483*)
Meerjarenbegroting na perspectiefbrief	0	-499	-1.286	-1.954	-2.784

*) Vanaf 2026 komt hier nog een nadeel van € 500.000 bij i.v.m. herverdeling algemene uitkering gemeentefonds

Onderwerp

Perspectiefbrief 2021-2025

Datum

3 juni 2021

Kenmerk

139571

Pagina

4 van 5

Daarnaast zijn in deze perspectiefnota meerdere (wettelijke) ontwikkelingen opgenomen, waarvan we de financiële effecten op dit moment nog niet in kunnen schatten. Maar waarvan we wel weten dat deze effecten er zijn.

Verder zijn in de meerjarenbegroting nog een aantal openstaande *taakstellingen* opgenomen en zijn er nog onduidelijkheden rondom de lange termijn effecten van de *Coronacrisis*.

Ook constateren we dat onze *Vrije algemene reserve* meerjarig niet op de norm van € 4 miljoen gebracht kan worden. Het verwachte verloop van de reserve in meerjarenperspectief (op basis van de Voorjaarsnota 2021) is als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Per 1-1	5.213	2.852	2.684	2.714	2.693
Mutaties	-2.361				
Per 31-12	2.852	2.852	2.684	2.714	2.693
<i>Prognose meerjarenbegroting incl. resultaat VJN 2021</i>	0	-168	30	-21	-301
Per 31-12, incl. resultaat VJN 2021	2.852	2.684	2.714	2.693	2.392

Juridische consequenties

N.v.t.

WMO-aspecten

N.v.t.

Gezondheid

N.v.t.

Duurzaamheid

Zie hiervoor de perspectiefbrief.

Effect op vermindering regeldruk

N.v.t.

Alternatieven

Wanneer u niet in stemt met de door ons voorgestelde uitgangspunten zoals verwoord in dit raadsvoorstel en bijbehorende perspectiefbrief, dan wordt het besluit over het te voeren beleid uitgesteld tot de jaarlijkse begrotingsbehandeling.